

ZESTAW ĆWICZEŃ DO PRACY W DOMU

- Ćwiczenia pamięci
- Analiza i synteza wzrokowa
- Ćwiczenia myślenia: kategoryzacja, wykluczenie ze zbioru, analogie
- Ćwiczenia lewopółkulowe: sekwencje, szeregi, kodowanie i szyfrowanie, układanki lewopółkulowe

Opracowała : Agnieszka Kotarba

Materiały zawarte w opracowaniu pochodzą z bloga JUNIORA.PL

ĆWICZENIA PAMIĘCI

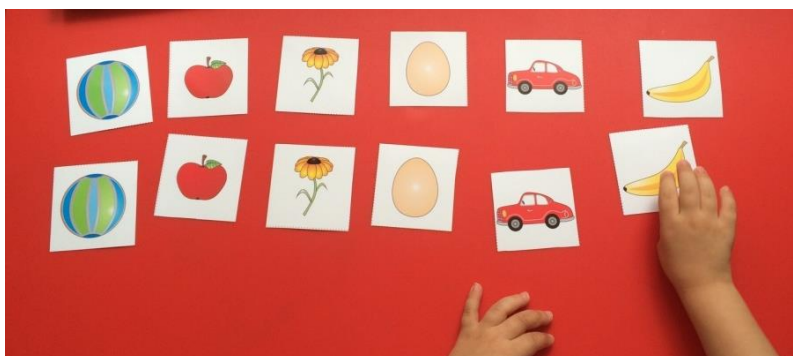
Pamięć symultaniczna

Pamięć symultaniczna to rejestrowanie i przetwarzanie informacji w **prawej półkuli mózgu**. Jest całościowa, globalna. Oznacza to, że zapamiętujemy **jednocześnie** zbiór obrazków, dźwięków lub informacji językowych. Patrzymy - zapamiętujemy. Pamięć prawopółkulowa jest silnie uzależniona od przekazów emocjonalnych i przestrzennych (muzyka, rytm, intonacja).

Ćwiczenia pamięci symultanicznej są zawsze początkowym etapem wszystkich ćwiczeń zapamiętywania.

Etap wstępny.

"Znajdź TAKI SAM", „Gdzie TAKI SAM?”.

Etap pierwszy.

Dwa kolorowe obrazki konkretne odwracamy **jednocześnie** i prosimy dziecko o ułożenie z pamięci kolejno od lewej strony do prawej.

Etap drugi.

Trzy obrazki kolorowe, konkretne odwracamy jednocześnie.

Etap trzeci

Dwa obrazki czarnobiałe, konkretne.

Etap czwarty

Trzy obrazki czarnobiałe, konkretne.

Etap piąty

Dwa obrazki symboliczne.

Istotna jest w tym zadaniu kolejność układania obrazków od lewej strony do prawej, wybraną ręką oraz prezentacja obrazków przez **3 sekundy**.

Pamięć symultaniczną nie tylko wzrokową, ale też słuchową, dotykową można ćwiczyć grając w przeróżne gry typu MEMO

MEMEO DŹWIEKOWE

MEMO DOTYKOWE

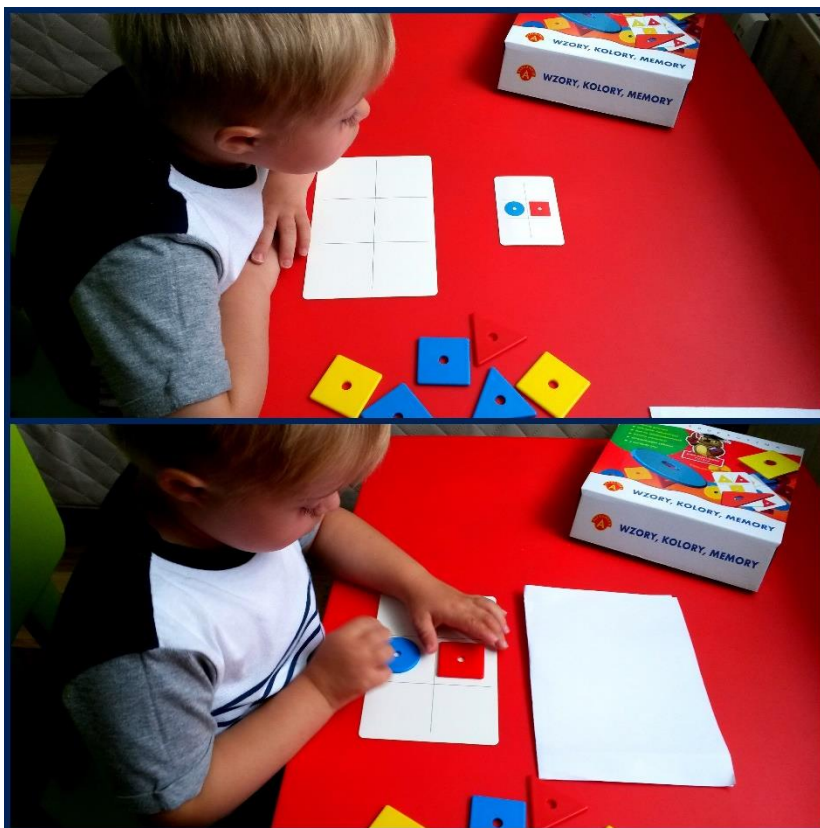

MEMO TRADYCYJNE

"Co było na obrazku?"

"Ułóż tak samo"

"Co się zmieniło?"

Nauka czytania globalnego

Pamięć sekwencyjna

Pamięć sekwencyjna, to zapamiętywanie **element po elemencie**, krok po kroku, od lewej strony do prawej. Ten sposób zapamiętywania zachodzi **w lewej półkuli mózgu**, która m.in. ujmuje relacje między tymi elementami, a to jest niezwykle istotne przy nauce języka mówionego i pisanego.

Zapamiętywanie w sposób sekwencyjny jest trudniejsze od zapamiętywania symultanicznego, dlatego ćwiczenia pamięci sekwencyjnej wymagają wcześniejszego treningu pamięci symultanicznej i **wprowadzamy je po pierwszym etapie ćwiczeń pamięci symultanicznej**, kiedy dziecko potrafi już zapamiętać dwuelementowy obrazek.

Etap pierwszy

Prezentujemy **pojedynczo** dwa obrazki kolorowe, konkretne.

Etap drugi Trzy kolorowe obrazki konkretne

Etap trzeci Dwa obrazki czarnobiałe konkretne

Etap czwarty Trzy obrazki czarnobiałe konkretne

Etap piąty Dwa obrazki symboliczne

Powtarzanie wypowiedzianych po kolei wyrazów, samogłosek, sylab, czy całych zdań.

Wszystkie zabawy pamięci symultanicznej i sekwencyjnej doskonale nadają się do zabawy w "zamianę ról" w trakcie której dziecko chętniej powtarza i zapamiętuje ćwiczenia ucząc dorosłego lub pacynkę ;). - Dino, daj "chleb". - Franio, daj "budę".

ANALIZA I SYNTEZA WZROKOWA

Ćwiczenia analizy i syntezy wzrokowej to:

Uzupełnianie brakujących części obrazu

To także rysowanie brakujących elementów obrazu.

Ćwiczenia "taki sam"

Szukanie poszczególnych elementów dużego obrazka.

Cienie

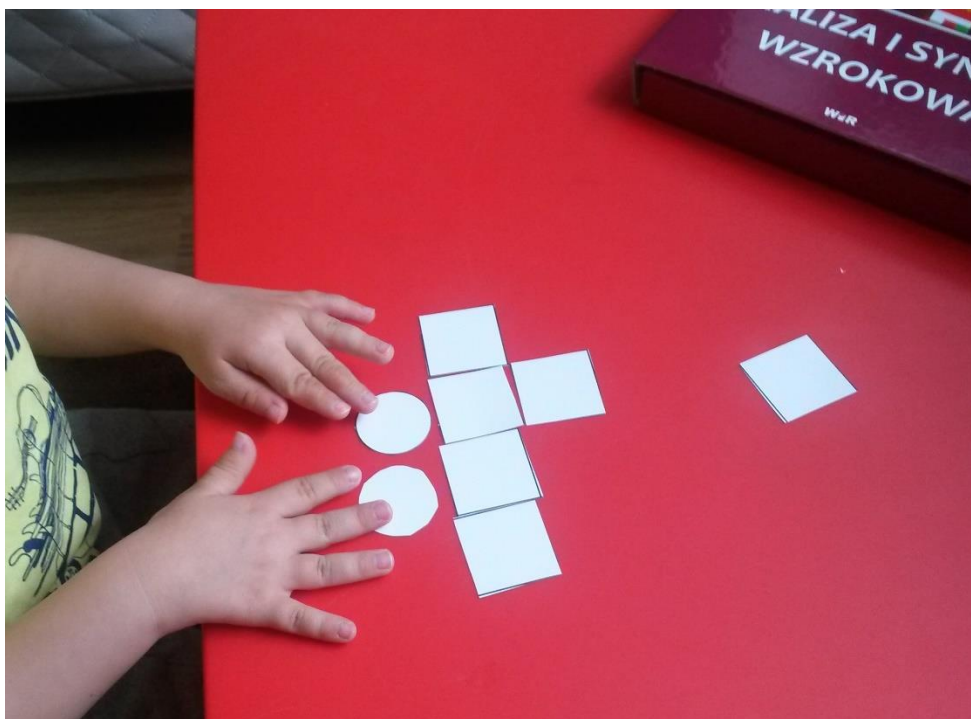

Wyszukiwanie różnic między obrazkami

Układanie wzorów z klocków

Ułóż auto z figur

Ułóż tak samo

Układanie obrazu z części to podstawa ćwiczeń analizy i syntezy wzrokowej.

Pracę rozpoczynamy od **obrazków tematycznych kolorowych o wyraźnym konturze** po to, by w efekcie dojść do ćwiczeń na materiale aтемatycznym – literopodobnym. Stopień trudności dostosowujemy do możliwości dziecka.

Oto przykłady najprostszych ćwiczeń na materiale ciętym pionowo i poziomo.

Skserowany obrazek z ulubionej pomocy:) tniemy przy dziecku i prosimy: „Ułóż”.

Kolejno, utrudniamy zadania

- tnimy obrazek na trzy, cztery i więcej części.
- pomoce cięte po skosie.
- kolorowe.

...i czarno białe (tu sprawdzą się np. pocięte kolorowanki i rysunki, które sami możemy zrobić)

A dlaczego nie puzzle?

Na zdjęciach Franio układa kotka. Obraca klocek, dopasowuje. Wie, że powinien tu pasować, ale analizuje cały obraz, tak aby klocek pasował. W analizie wzrokowej istotne są bowiem **relacje między elementami układanki, obrazu**.

Z puzzlami jest inaczej, element układanki bardzo łatwo dopasować, nie trzeba go obracać, bo wycięcia stanowią ogromną podpowiedź. Jest to forma miłego spędzenia czasu z dziećmi, ale niewiele wnosi do rozwoju malucha.

ĆWICZENIA MYŚLENIA

TAKI SAM-WSTĘP DO KATEGORYZACJI

Zaczynamy od przedmiotów. Dziecko dopasowuje **taki sam przedmiot**. Mogą to być kubeczki, zabawki, klamerki, klocki, autka, liczmany, nakrętki, cukierki, a także ustawione na dywanie kręgle, czy piłki i wiele innych przedmiotów, które są takie same.

Można także ćwiczyć: "Daj taki sam".

Kolejnym etapem jest **dopasowywanie obrazka do przedmiotu**. Dopiero kiedy dziecko będzie potrafiło to zrobić, można przejść do pracy na samych obrazkach.

Zaczynamy od obrazków **tematycznych kolorowych**, później **tematycznych czarno białych**. Możemy używać tu np. gier memo; naklejek piankowych; własnych rysunków, które możemy skopiować „kart Piotrusia” (jeżeli mają takie same pary); przez siebie stworzonych pomocy z gazetek reklamowych. Urozmaiceniem może być np. samodzielne wklejanie takiego samego rysunku do zeszytu.

Kolejno, wprowadzamy materiał **atematyczny kolorowy** (np. figury geometryczne), potem **czarno biały symboliczny** (literopodobny) i **samogłoski**, a z czasem **sylaby**.

KATEGORYZACJA

Kategoryzacja jest najłatwiejsza i od niej zaczynamy.

Dokonanie kategoryzacji odbywa się poprzez:

- wykrycie elementu,
- dostrzeżenie cech wspólnych,
- włączenie do zbioru.

Etapy ćwiczeń:

Wstępem do kategoryzacji są ćwiczenia identyfikacji, czyli - TAKI SAM. Od nich przechodzimy do **pierwszego etapu** nauki kategoryzowania czyli **włączania elementów do istniejącego zbioru**.

Drugi etap zadań kategoryzacji prowadzimy na materiale atematycznym lub przedmiotach, posiadających trzy cechy: **kolor, wielkość, kształt**. Dziecko łatwiej dostrzeże podobieństwo między takimi elementami, zasada będzie czytelniejsza. Kategorie na tym etapie uczą, że przedmiot jest np. jednocześnie żółty i jest trójkątem.

Tworzymy kategorie biorące pod uwagę:

- kolor bez względu na wielkość

- kolor bez względu na kształt

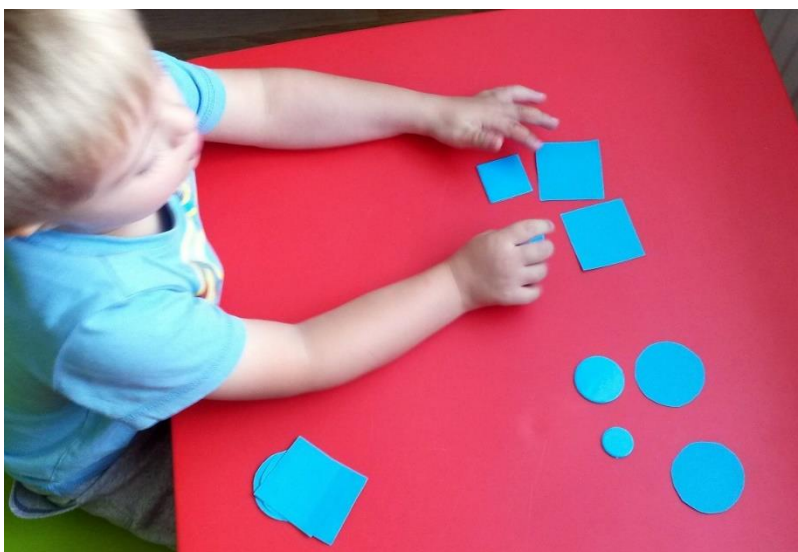
- wielkość bez względu na kształt

- wielkość bez względu na kolor

- kształt bez względu na wielkość

- kształt bez względu na kolor

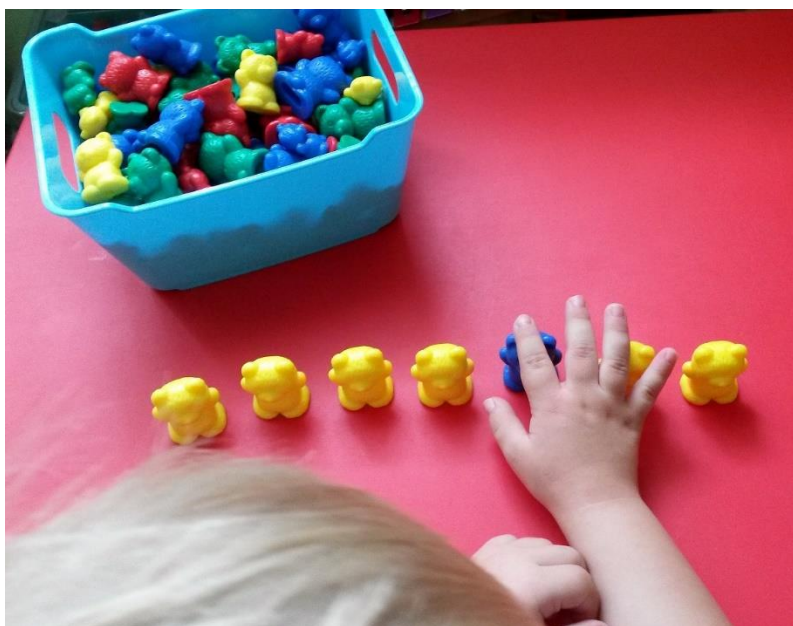

Kolejnym stopniem trudności są **kategorie tematyczne** przedstawiające rzeczy używane na co dzień, bliskie dziecku, doświadczalne. Na tym etapie można ćwiczyć z dzieckiem umiejętność kategoryzowania podczas wykonywania czynności z rodzicami w domu np.: sprząając zabawki, składając pranie, podczas gotowania lub nakrywając do stołu. Można także pracować na przedmiotach i obrazkach.

Ćwicząc kategoryzację bardzo ważna jest **zmiana zasady z użyciem tego samego materiału**.

WYKLUCZANIE ZE ZBIORU

ANALOGIE

Ćwiczenia analogii prowadzi się przede wszystkim z dziećmi z zaburzeniami rozwojowymi, ponieważ brak tej umiejętności utrudnia im uczenie się języka. Ćwiczenia te uczą reguł.

„Analogia to metoda rozumowania, w której szukamy **wspólnych elementów dla różnych sytuacji**, bądź stosowanie **tych samych schematów rozumowania w różnych sytuacjach**.” (prof. J. Cieszyńska).

Analogie możemy ćwiczyć na materiale tematycznym, atematycznym i językowym dostosowując zadania do umiejętności dziecka:

Dobieranie par

SEKWENCJE

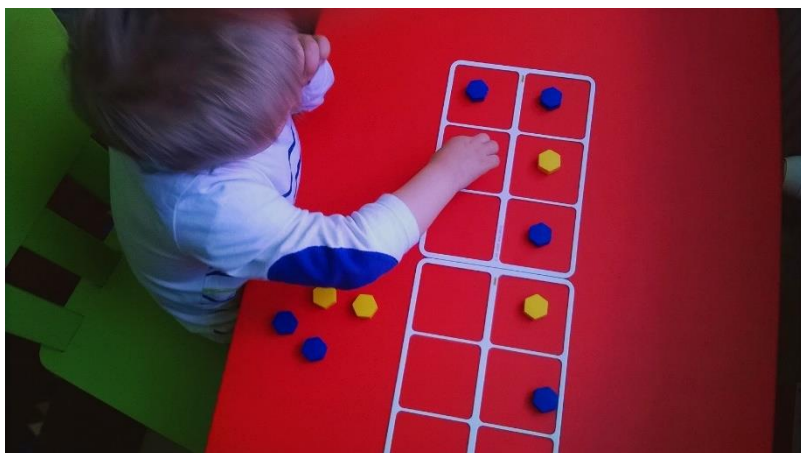
Sekwencje wzrokowe

Możemy ćwiczyć je na materiale: tematycznym (obrazki, przedmioty), aтемatycznym (figury geometryczne oraz symbole) oraz językowym (samogłoski, sylaby, wyrazy, zdania).

Etap pierwszy.

Zaczynamy od dwóch elementów.

Uczymy naśladowania sekwencji: „Taki tu, taki tu”.

Etap drugi.

Uczenie się przez współdziałanie.

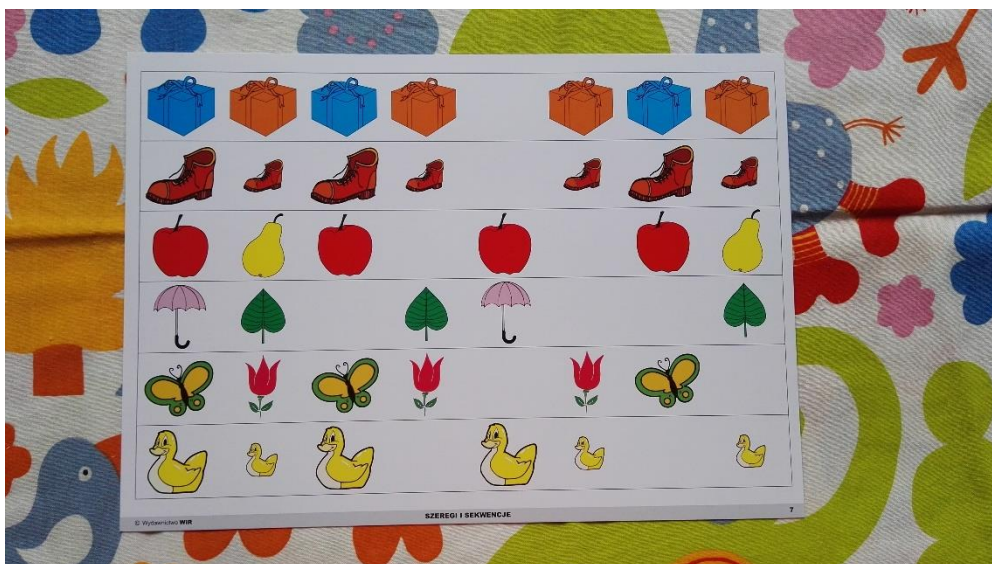
1. Kontynuowanie sekwencji złożonej z dwóch elementów.

Układamy sekwencję: czerwony, żółty, czerwony, "co dalej?"

2. Uzupełnianie sekwencji.

Układamy sekwencję bez jednego elementu. Dziecko musi dopasować brakujący obrazek.

Sekwencje możemy układać z: klamerek, nakrętek, kamyków, kasztanów, kolorowych obrazków, spinaczy, doskonale sprawdzają się liczmany i wiele, wiele innych przedmiotów. Bardzo potrzebna jest wielość materiału, jego różnorodność i częste

powtarzanie ćwiczeń. Możemy łączyć układanie sekwencji z ćwiczeniami grafomotorycznymi poprzez wyklejanie, nawlekanie, wpinanie elementów itd.

Sekwencje słuchowe

Ściśle wiążą się z ćwiczeniami pamięci sekwencyjnej.

- "Gotujemy obiad".

Powoli i starannie mówimy: "Włóż do garnka po kolei: kukurydzę, marchewkę, paprykę".

Sekwencje ruchowe

Mycie zębów, chodzenie po schodach, gotowanie, ubieranie się i wiele innych, to sekwencje czynności, które wykonujemy każdego dnia. Ucząc samodzielnego ubierania się, uczymy sekwencji ruchowych.

Doskonałym ćwiczeniem jest bezpośrednie naśladowanie ruchów rodzica podczas śpiewania "piosenki z pokazywaniem", nauka układu tanecznego lub ćwiczenia gimnastyczne.

SZEREGI

Etapy są takie same, jak w przypadku sekwencji:

- 1.Uczenie się przez naśladownictwo
- 2.Uczenie się przez współdziałanie (kontynuowanie i uzupełnianie szeregu).
- 3.Uczenie się przez instrukcję.

Zaczynamy od trzech elementów.

Mogą być rosnące lub malejące.

Mogą mieć malejącą lub rosnącą intensywność barw.

Mogą polegać na stopniowym domykaniu rysunku.

ćwiczymy też na przedmiotach

Kodowanie - szyfrowanie

Pod określonym kolorem kryje się obrazek.

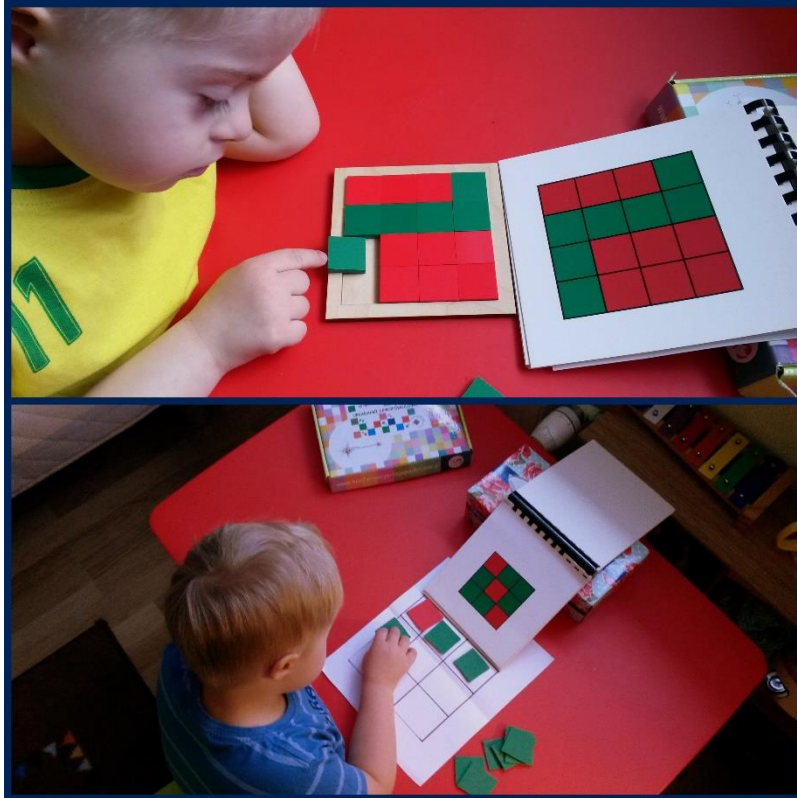

Symbol określa kolor

Układanki lewopółkulowe

klasyczne

"Ułóż tak samo". Układanka obrazkowa tematyczna,

Atematyczna

Językowa

Polecam również **muzykowanie**. Pobudza wiele obszarów mózgu, sprzyja jego plastyczności i jest także doskonałym ćwiczeniem lewopółkulowym. Gra na instrumencie to m.in: sekwencje, kodowanie, odwzorowywanie, relacje i świetna zabawa.

Ćwiczenia lewopółkulowe mają dwa główne zadania - przygotowują do nauki języka oraz uczą stosowania reguł i dostrzegania związków między różnymi elementami, dlatego częste powtórzenia wszystkich tych ćwiczeń dają efekt w postaci wyraźnej poprawy poziomu komunikacji.